

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ: ДЕСЯТЬ РОКІВ НЕЗЛАМНОСТІ

Збірник матеріалів

Регіональної науково-практичної конференції,
присвяченої 10-й річниці перемоги Революції Гідності

22 лютого 2024 року
м. Чернівці

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ (ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)
КЗ «ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ»
КАФЕДРА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРЕДМЕТІВ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ
ТА ІСТОРИЧНОЇ ГАЛУЗЕЙ І МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ: ДЕСЯТЬ РОКІВ НЕЗЛАМНОСТІ

*Збірник матеріалів
Регіональної науково-практичної конференції,
присвяченої 10-й річниці перемоги Революції Гідності*

22 лютого 2024 року
м. Чернівці

УДК 94+39](477)(082)

Н-28

Рекомендовано до друку вченою радою

*Комунального закладу «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області»
(протокол №1 від 28.03.2024)*

Н-28 **Новітня історія: десять років незламності:** збірник матеріалів регіональної науково-практичної конференції, присвяченої 10-й річниці Революції Гідності (м. Чернівці, 22 лют. 2024 р.) / редкол.: Куриш Н.К., Богачик Т.С., Вamuш А.А., Іванова Л.І., Квітень Є.Д., Федорак В.Ф., Чебаник В.І., Голева А.О. Чернівці, КЗ «ППОЧО», 2024. 160 с.

Редакційна колегія:

Куриш Н.К., в.о. директора КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області», кандидат педагогічних наук, голова редколегії

Богачик Т.С., заступник директора з науково-методичної роботи КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області», кандидат історичних наук

Вamuш А.А., завідувач кафедри методики викладання суспільно-гуманітарних дисциплін КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області», кандидат історичних наук

Іванова Л.І., методист науково-методичного центру мовно-літературної та історичної галузей і міжнародної інтеграції КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області»

Квітень Є.Д., методист науково-методичного центру мовно-літературної та історичної галузей і міжнародної інтеграції КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області»

Федорак В.Ф., методист науково-методичного центру мовно-літературної та історичної галузей і міжнародної інтеграції КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області»

Чебаник В.І., старший викладач кафедри методики викладання суспільно-гуманітарних дисциплін КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області», кандидат політичних наук

Голева А.О., завідувач науково-методичного центру медіаінформаційного забезпечення освіти КЗ «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області»

Рецензенти:

Мойсей А.А., завідувач кафедри суспільних наук та українознавства Буковинського державного медичного університету, доктор історичних наук, професор

Ільків М.В., асистент кафедри всесвітньої історії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат історичних наук

Усі статті збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат та інших даних несуть автори.

На обкладинці використано малюнок «Революція гідності» художника Юрія Журавля.

УДК 94+39](477)(082)

©КЗ «ППОЧО», 2024

А.В. Моклович, О.Г. Яремко

ОСВІТНІЙ ФРОНТ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОГО
ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ – ПОГЛЯД У
МАЙБУТНЄ (ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ДІТЬМИ ВНУТРІШНЬО
ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ
ГІМНАЗІЇ №18) 104

В. Небельський

РАЗОМ ДО ПЕРЕМОГИ! 110

А.-М. Корчу, Л.Д. Пацурківська

НЕЗЛАМНІ УКРАЇНЦІ – НАЦІЯ СТАЛЕВИХ ЛЮДЕЙ 112

СЕКЦІЯ 4

Інформаційна війна: формування медіаграмотності сучасної молоді 121

А.О. Голєва, Ю.Ю. Качмар

ІНТЕРАКТИВНІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК
ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ 121

Г.О. Кравченко

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ
СУЧАСНОЇ МОЛОДІ 126

А-Х.І. Лясковська

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК ОДНА З ОСНОВ БОРОТЬБИ З
ДЕЗІНФОРМАЦІЄЮ 131

І. Мустеца, Н. Мустеца

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ 135

В.О. Ореховський

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК СКЛАДОВА РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ
ПРОТИ УКРАЇНИ 139

О.Є. Сахновський

ІНТЕГРАЦІЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ У ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ
ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ
ГАЛУЗІ НУШ 142

В.Й. Танасійчук

ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ СЕРЕД УЧНІВ В
УМОВАХ ВІЙНИ 148

І.К. Унгурян

ІНТЕГРАЦІЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС
НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТУ «КУЛЬТУРИ ДОБРОСУСІДСТВА»
У 5-6 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ 155

В.О. Ореховський,
*професор кафедри харчових технологій,
готельно-ресторанного і туристичного сервісу
Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ,
доктор історичних наук, професор
м. Чернівці*
vadimorehovskij733@gmail.com

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК СКЛADOVA РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Широкомасштабна російська агресія проти України стала важким випробуванням для українського народу, його сьогодення і майбутнього. Крім суто військової складової, надзвичайно важливу роль у перебігу бойових дій посідає інформаційний компонент. Саме він значною мірою визначає реакцію на війну населення самої України, а також ставлення до російської агресії світової громадськості.

Інформаційний компонент цієї війни є надзвичайно вагомим та визначальним як для перебігу конфлікту, так і для реагування на нього громадськості в Україні й поза її межами.

Мета роботи. Дослідити місце та вплив інформаційного компоненту в умовах російського повномасштабного вторгнення.

Виклад основного матеріалу. Історія запровадження терміна «інформаційна війна» починається з 70-х років ХХ століття. Викликано це було появою книги А. Далласа «Таємна капітуляція», де дане словосполучення вживалось в якості особливого виду спецоперацій розвідки [1, с. 159].

Сьогоднішня російсько-українська війна дає всі підстави говорити про повноцінну інформаційну війну, яка не лише обґрунтовує втручання у внутрішні справи незалежної держави, виправдовує сам факт агресії, але і війну, яка принесла чисельні жертви і страждання українському народу.

Відомий український політолог, історик та журналіст Євген Магда визначає наступні методи інформаційної війни, що їх застосовує російська федерація:

- «криве дзеркало» – перекручування та пересмикування фактів;
- «килимове бомбардування дезінформацією» – його наслідками є спалах панічних настроїв та появи численних «ліній розколу» у суспільстві і, як наслідок, дестабілізація ситуації у країні;
- «перетягування Заходу» – спроби окремих колишніх та діючих європейських політиків створити проросійську коаліцію та сформувати позитивний образ росії в Європі;
- «заперечення очевидного» – заперечення агресії як такої. Маскування її термінами на кшталт пропагандистського евфемізму – «спеціальна воєнна операція» [2, с.19].

Крім цього, у інформаційній війні росія неодноразово робить спроби дискредитувати українське військове та політичне керівництво, представити їх «зрадниками». Яскравим прикладом цього є міт про «втечу» президента В. Зеленського. «Підігріву» ксенофобських настроїв слугує і періодичне висвітлення «зоологічної ненависті українців (особливо західних) до росіян». Сприяла цьому, широко експлуатована свого часу, легенда про «розіп'ятого хлопчика нацистами України». Ще одним прикладом відвертої брехні є теза про те, що українські міста обстрілюють виключно ЗСУ [3, с.86].

Більшість цих методів були використані володимиром путіним у своїй промові-посланні Федеральним зборам рф 21 лютого 2023 року. Кульмінацією стала фраза: «Це вони розв'язали війну. А ми використовуємо силу, щоб її зупинити» [2, с.19].

Україна веде активну боротьбу на інформаційному фронті. І, звичайно, значне місце тут посідають засоби масової інформації. Саме вони впливають на психіку людини, формуючи громадську думку. Так з початком війни найбільші українські мовні канали («1+1», «UA: Перший», «Рада», «ICTV», «СТБ» та «Україна 24») об'єдналися у спільний телемарафон «Єдині новини», щоб

озвучувати офіційну позицію держави. Українська громадська організація «Детектор медіа» з першого дня бойових дій почала наповнювати базу даних з усією російською дезінформацією. Його випуски поширюються через ефір Українського радіо, що досі працює в окупованих українських областях [4].

Велику роль у «інформаційній боротьбі» належить мережі Інтернет. Адже саме вона дає можливість миттєво доносити об'єктивну інформацію, а також боротися із російськими фейками.

Висновки. Таким чином, російська агресія в Україні підтвердила значимість інформаційної складової у збройному протистоянні. Вона, поряд з економічними успіхами, політичними здобутками та військовими перемогами, мотивує суспільство до перемоги, сприяє активному розвитку національної самосвідомості.

Список літератури

1. Баглікова М. (2010). Інформаційна війна і Україна. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Політологія, Соціологія, Філософія, 14*, 158-161.

2. Грицай Р.О. (2023). Інформаційні війни: пошук стратегій протидії. *Публічне управління і адміністрування в Україні, 33*, 18-23. URL: <http://www.paj-journal.iei.od.ua/archives/2023/33-2023/3.pdf>.

3. Патлашинська І.В. (2022). Сучасна російсько-українська інформаційна війна: завдання методи та особливості використання. *Регіональні студії, 28*, 84-87. URL: <http://www.regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/28/15.pdf>.

4. Сазонова К.В. Громадський супротив інформаційній війні під час збройної російської агресії. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/213.pdf>.